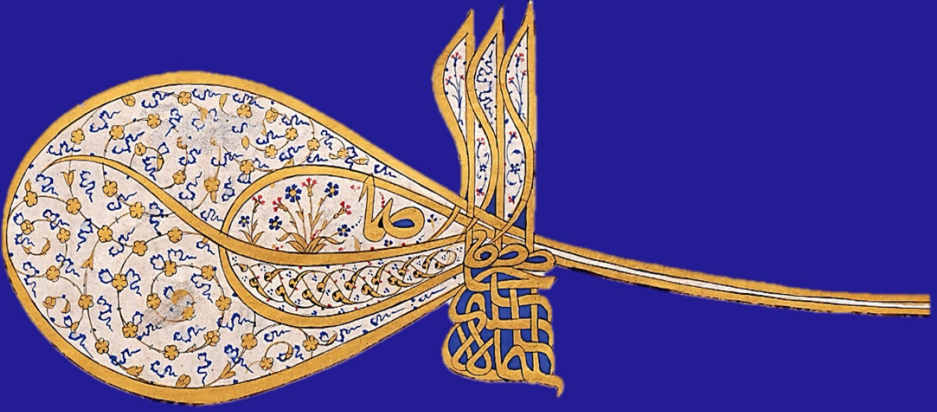

OSMED

Osmanlı Medeniyeti Araştırmaları Dergisi
Journal of Ottoman Civilization Studies

Sayı: 27 & Issue: 27

Baş Editör & Editor-in-Chief

Prof. Dr. Selim Hilmi ÖZKAN
Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Alan Editörleri & Section Editors

Prof. Dr. Gürsoy ŞAHİN	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Fatih DEMİREL	Bursa Uludağ Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. İsmail KIVRIM	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Ensar KÖSE	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	Türkiye
Doç. Dr. İbrahim SONA	Yıldız Teknik Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Ramazan AKKIR	Namık Kemal Üniversitesi	Türkiye
Dr. Melek EYİĞÜN	Milli Saraylar Başkanlığı	Türkiye

Yayın Kurulu & Editorial Board

Prof. Dr. Mehmet AK	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ	Bitlis Eren Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Meryem Erdoğan KAÇAN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mustafa ALKAN	Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mustafa GÜNDÜZ	Yıldız Teknik Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Neeta KHANDPEKAR	University of Mumbai	India
Prof. Dr. Olivier BOUQUET	Paris Diderot University	France
Prof. Dr. Paolo GIRARDELLI	Boğaziçi Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Raşit GÜNDOĞDU	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	Somalia
Prof. Dr. Şaban ORTAK	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Ümit KILIÇ	Atatürk Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Chouki El HAMEL	Arizona State University	ABD
Prof. Dr. Mehmet ÖZKAN	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Ouddène BOUGHOUFALA	University Ibn Khaldoun ff Tiaret	Cezayir
Prof. Dr. Osama ABU NAHEL	Al Azhar University - Gaza	Filistin
Prof. Dr. Remzi KILIÇ	Erciyes Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Stefan DİMİTROV	Bulgarian Academy of Sciences	Bulgaria
Prof. Dr. Sıtkı ULUERLER	Bingöl Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Abdülaziz KARDAŞ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Bekir GÖKPINAR	Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Michael GREEN	University of Lodz	Polonya
Doç. Dr. Menent SHUKRIEVA	Shumen University	Bulgaria
Doç. Dr. Mehmet KORKMAZ	Milli Savunma Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mead OSMANİ	The Institute of History “Ali Hadri”	Kosova
Doç. Dr. Roger DEAL	University of South Carolina Aiken	ABD
Doç. Dr. Şefaattin DENİZ	İstanbul Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Taalaybek ABDIEV	Kyrgyz-Turkish Manas University	Kırgızistan
Dr. Tsvetelina TSVETKOVA	Balkan History Association	Bulgaria
Dr. Hasan ASADİ	University of Mohaghegh Ardabil	İran
Dr. Meliha Nur ÇERÇİNLİ	Devlet Arşivleri Başkanlığı	Türkiye

Yazar Rehberi

Osmanlı Medeniyeti Araştırmaları Dergisi [OSMED]'ne yayınlanmak üzere gönderilen çalışmalar ilk önce editör veya bölüm editörleri tarafından derginin yayın ilkelerine uyup uymadığı incelenir. Eğer çalışma derginin yayın ilkelerine uyuyor ise en az iki hakeme değerlendirilmek üzere gönderilir. Hakemlerden birisinin olumsuz görüş bildirmesi halinde üçüncü bir hakeme gönderilir. Eğer üçüncü hakeminde kararı olumsuz ise yazı yazarına iade edilir.

Değerlendirme Süreci

Dergimize makale başvurusunda bulunmayı düşünüyorsanız, dergi yayın politikasını ve yazar rehberini incelemenizi öneririz. Yazarlar dergiye gönderi yapmadan önce kaydolmalıdır. Kaydolduktan sonra, giriş bağlantısı aracılığıyla 3 basamaklı gönderi işlemine başlayabilir. Sisteme yüklenecek yazılarda hiçbir şekilde isim ve diğer bilgiler yer almamalıdır. Bu bilgiler yayın öncesinde yayın ekibi tarafından ilave edilmektedir.

Yazılarda belirtilen düşünce ve görüşlerden yazar(lar)ı sorumludur. Yayımlanmak üzere gönderilen ve yayın kurulunca kabul edilen makalelerin tüm yayın hakları Osmanlı Medeniyeti Araştırmaları Dergisi [OSMED]'ne aittir. Ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunulan bildiriler belirtilmek şartı ile yayın için gönderilebilir. Sempozyumlarda sunulan bildirilerin basılmaması olması gerekmektedir.

Osmanlı Medeniyeti Araştırmaları Dergisi [OSMED]'ne gönderilen her makale, editörler tarafından iThenticate, Turnitin ve İntihal gibi benzerlik programları ile benzerlik kontrolünden geçirilir. %20'nin üzerinde benzerliğe rastlanan makaleler yazarına değerlendirme sürecine alınmadan iade edilir. Makalelerde ve diğer çalışmalarda %20 üzerinde benzerliğe rastlanmazsa çalışmalar alanında uzman iki hakeme gönderilir. İki hakemin olumlu rapor vermesi durumunda makale yayımlanır. Hakemlerden birinin olumsuz rapor vermesi durumunda raporun içeriğine göre editör tarafından gerek görülür ise makale üçüncü bir hakeme gönderilir. Üçüncü hakemin raporu olumluysa makale yayımlanır, değilse yayımlanmaz. Hakeme tanınan süre içerisinde makale değerlendirilmezse makale yeni bir hakeme gönderilir.

Makaleler yalnızca açık dergi sistemi üzerinden gönderilir.

* Yazar adından yapılan yayın/atıf taramalarında isim benzerlikleri, soyadı değişikliği, Türkçe harf içeren isimler, farklı yazımlar, kurum değişiklikleri gibi durumlar sorun oluşturabilmektedir. Bu nedenle araştırmacıların tanımlayıcı kimlik/numara [ID] edinmeleri önem taşımaktadır. Bunun için tüm yazarlarımızın ORCID kaydını gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Standardizasyonun sağlanabilmesi ve YÖK ile birlikte yürütülecek ortak çalışmalarda ORCID kullanılacağı için, yazarlarımızın ORCID bilgilerini talep etmeleri ve dergide/makalelerde bu bilgiye yer vermeleri tavsiye edilmektedir.

* ORCID, Open Researcher ve Contributor ID'nin kısaltmasıdır. ORCID, Uluslararası Standart Ad Tanımlayıcı (ISNI) olarak da bilinen ISO Standardı (ISO 27729) ile uyumlu 16 haneli bir numaralı bir URI'dir. <http://orcid.org> adresinden bireysel ORCID için ücretsiz kayıt oluşturabilirsiniz.

* Yazarların, makalelerini dergi makale şablonuna bağlı kalarak yazdıktan ya da düzenledikten sonra sisteme yüklemeleri gerekmektedir.

* Dergiye yollanan çalışmaların mümkünse 12.000, kitap ve diğer tanıtımlar 1.500 kelimeyi geçmemelidir. Makaleler için ise 5.000 kelimenin altında olmamasına da dikkat edilmelidir. Özet, Türkçe için 150-180 kelime; İngilizce için 200 kelimeyi geçmeyecek şekilde yazılmalıdır.

* Yazarlar tarafından sisteme yüklenen makaleler ilk önce yayın kurulu tarafından incelenerek makalenin değerlendirilmeye alınıp alınmamasına karar verilir. Daha sonra editör ve hakem süreci başlatılır.

The Assessment Process

The studies submitted for publication in the Journal of Ottoman Civilization Studies are initially examined by editors or section editors to determine whether they comply with the journal's publication principles. If the study aligns with the journal's publication principles, it is then sent to at least two referees, using the double-blind referee method, for evaluation. In the case of a stated negative review from one of the referees, it is sent to a third referee. If the third referee's decision is adverse, the text is returned to its author. Otherwise, the final decision is given in the journal counseling and publication council, considering the third referee's evaluation result. For the execution of the two-sided blind referee method, the authors do not need to include any information in their text that reveals their identity before submitting their texts to the system. The editors will add the author's information in the correction step.

The similarity reports of all texts are deducted before they are sent to the referees by the Turnitin and iThenticate programs. If the similarity is above 20%, the text is returned to its author. The similarity reports of studies submitted for publication are sent to the referees for their information.

Every article's assessment is completed in approximately three months. However, even if the assessment process is completed within three months, the publication process may change depending on the intensity of the articles. The articles are arranged in order of arrival, considering both the subject and period distribution.

Peer Review Policy:

All research articles in this journal have undergone rigorous peer review based on initial editor screening and anonymized refereeing by at least two anonymous referees.

Yazar Rehberi

Osmanlı Medeniyeti Araştırmaları Dergisi [OSMED]'ne yayınlanmak üzere gönderilen çalışmalar ilk önce editör veya bölüm editörleri tarafından derginin yayın ilkelerine uyup uymadığı incelenir. Eğer çalışma derginin yayın ilkelerine uyuyor ise en az iki hakeme değerlendirilmek üzere gönderilir. Hakemlerden birisinin olumsuz görüş bildirmesi halinde üçüncü bir hakeme gönderilir. Eğer üçüncü hakeminde kararı olumsuz ise yazı yazarına iade edilir.

Değerlendirme Süreci

Dergimize makale başvurusunda bulunmayı düşünüyorsanız, dergi yayın politikasını ve yazar rehberini incelemenizi öneririz. Yazarlar dergiye gönderi yapmadan önce kaydolmalıdır. Kaydolduktan sonra, giriş bağlantısı aracılığıyla 3 basamaklı gönderi işlemine başlayabilir. Sisteme yüklenecek yazılarda hiçbir şekilde isim ve diğer bilgiler yer almamalıdır. Bu bilgiler yayın öncesinde yayın ekibi tarafından ilave edilmektedir.

Yazılarda belirtilen düşünce ve görüşlerden yazar(lar)ı sorumludur. Yayınlanmak üzere gönderilen ve yayın kurulunca kabul edilen makalelerin tüm yayın hakları Osmanlı Medeniyeti Araştırmaları Dergisi [OSMED]'ne aittir. Ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunulan bildiriler belirtilmek şartı ile yayın için gönderilebilir. Sempozyumlarda sunulan bildirilerin basılmaması olması gerekmektedir.

Osmanlı Medeniyeti Araştırmaları Dergisi [OSMED]'ne gönderilen her makale, editörler tarafından iThenticate, Turnitin ve İntihal gibi benzerlik programları ile benzerlik kontrolünden geçirilir. %20'in üzerinde benzerliğe rastlanan makaleler yazarına değerlendirme sürecine alınmadan iade edilir. Makalelerde ve diğer çalışmalarda %20 üzerinde benzerliğe rastlanmazsa çalışmalar alanında uzman iki hakeme gönderilir. İki hakemin olumlu rapor vermesi durumunda makale yayımlanır. Hakemlerden birinin olumsuz rapor vermesi durumunda raporun içeriğine göre editör tarafından gerek görülür ise makale üçüncü bir hakeme gönderilir. Üçüncü hakemin raporu olumluysa makale yayımlanır, değilse yayımlanmaz. Hakeme tanınan süre içerisinde makale değerlendirilmezse makale yeni bir hakeme gönderilir.

Makaleler yalnızca açık dergi sistemi üzerinden gönderilir.

* Yazar adından yapılan yayın/atıf taramalarında isim benzerlikleri, soyadı değişikliği, Türkçe harf içeren isimler, farklı yazımlar, kurum değişiklikleri gibi durumlar sorun oluşturabilmektedir. Bu nedenle araştırmacıların tanımlayıcı kimlik/numara [ID] edinmeleri önem taşımaktadır. Bunun için tüm yazarlarımızın ORCID kaydını gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Standardizasyonun sağlanabilmesi ve YÖK ile birlikte yürütülecek ortak çalışmalarda ORCID kullanılacağı için, yazarlarımızın ORCID bilgilerini talep etmeleri ve dergide/makalelerde bu bilgiye yer vermeleri tavsiye edilmektedir.

* ORCID, Open Researcher ve Contributor ID'nin kısaltmasıdır. ORCID, Uluslararası Standart Ad Tanımlayıcı (ISNI) olarak da bilinen ISO Standardı (ISO 27729) ile uyumlu 16 haneli bir numaralı bir URI'dir. <http://orcid.org> adresinden bireysel ORCID için ücretsiz kayıt oluşturabilirsiniz.

* Yazarların, makalelerini dergi makale şablonuna bağlı kalarak yazdıktan ya da düzenledikten sonra sisteme yüklemeleri gerekmektedir.

* Dergiye yollanan çalışmaların mümkünse 12.000, kitap ve diğer tanıtımlar 1.500 kelimeyi geçmemelidir. Makaleler için ise 5.000 kelimenin altında olmamasına da dikkat edilmelidir. Özet, Türkçe için 150-180 kelime; İngilizce için 200 kelimeyi geçmeyecek şekilde yazılmalıdır.

* Yazarlar tarafından sisteme yüklenen makaleler ilk önce yayın kurulu tarafından incelenerek makalenin değerlendirilmeye alınıp alınmamasına karar verilir. Daha sonra editör ve hakem süreci başlatılır.

The Assessment Process

The studies submitted for publication in the Journal of Ottoman Civilization Studies are initially examined by editors or section editors to determine whether they comply with the journal's publication principles. If the study aligns with the journal's publication principles, it is then sent to at least two referees, using the double-blind referee method, for evaluation. In the case of a stated negative review from one of the referees, it is sent to a third referee. If the third referee's decision is adverse, the text is returned to its author. Otherwise, the final decision is given in the journal counseling and publication council, considering the third referee's evaluation result. For the execution of the two-sided blind referee method, the authors must not include any information in their text that reveals their identity before submitting their texts to the system. The editors will add the author's information in the correction step.

The similarity reports of all texts are deducted before they are sent to the referees by the Turnitin and iThenticate programs. If the similarity is above 20%, the text is returned to its author. The similarity reports of studies submitted for publication are sent to the referees for their information.

Every article's assessment is completed in approximately three months. However, even if the assessment process is completed within three months, the publication process may change depending on the intensity of the articles. The articles are arranged in order of arrival, considering both the subject and period distribution.

Peer Review Policy:

All research articles in this journal have undergone rigorous peer review based on initial editor screening and anonymized refereeing by at least two anonymous referees.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

Enver Çakar & Korkmaz Şen & Yavuz Kısa & Ahmet Topak & Tuba Nur Olgun & Murat Şahin 1-30

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Erzincan'ın Eğin [Kemaliye] ve İliç Köprüleri

Eğin [Kemaliye] and Ilic Bridges of Erzincan from the Ottoman Empire to the Republic

Ali Okumuş..... 31-70

İstanbul'da Petrolün Tedariki, Muhafazası, Ticareti ve Kullanımı [1870–1914]

The Supply, Storage, Trade and Use of Petroleum in Istanbul [1870–1914]

Eyüp Kul 71-97

16. Yüzyılda Balkan Madenlerinde Şafarlar

Şafars in Balkan Mines in the 16th Century

İlyas Ozan Kaya 98-132

Hüsn-i Hat Sanatı ve Sünbül Efendi Tekkesi

Hüsn-i Hat Art and Sünbül Efendi Lodge

Vedat Tüfekçi 133-160

Ohrili Eyüp Sabri Akgöl'ün Birinci Dünya Savaşı'nda Esareti ve Osmanlı Devleti Tarafından Geri Getirilme Çabaları

The Captivity of Eyub Sabri Akgol from Ohri in The First World War and The Efforts of Return by The Ottoman Empire

Fadimana Fidan 161-184

18. Yüzyılda Mankalya'da Bir Müteşebbis: Zahir Mübaşiri Yeniçeri Serdarı Genç Ali Ağa

An Entrepreneur in Mangalia in the 18th Century: Grain Bailiff and Janissary Commander Genc Ali Aga

Fatma Kaya Doğanay & Salih Ersoy 185-217

II. Abdülhamid Dönemi'nde Darümuallimin Haricinde Muallim İstihdamı ve Muallimliğe Giriş İmtihanında Adaylara Yöneltilen Tarih-i Osmanî ile Kısas-ı Enbiya Soruları

The Recruitment of Teachers outside the Darümuallimin in the Abdülhamid II Period and Tarih-i Osmanî and Kısas-ı Enbiya Questions Asked to the Candidates in the Entrance Examination for the Teaching

Aslı Özcan	218-251
Antroponimik Verilere Göre Osmanlı Trabzon’unda Ermeniler [1555-1701]	
<i>Armenians in Ottoman Trabzon according to Anthroponymic Data [1555-1701]</i>	
Ahmet Ercivan	252-275
Osmanlı Devleti’nde Bolu Ormanlarından Tersâne-i Âmire İçin Kereste Tedariki ve Karşılaşılan Zorluklar	
<i>Timber Supply from Bolu Forests for the Imperial Shipyard in the Ottoman Empire and the Difficulties Encountered</i>	
Mehmet Kavak	276-321
Abbâsî Mutfağından Osmanlı Mutfağına Bir Yahni Türü: Zirbace [Zirbaç]	
<i>A Type of Stew from Abbasid Cuisine to Ottoman Cuisine: Zirbaja [Zirbaç]</i>	
Harun Tuncer	322-336
Bir Firarinin Bitmeyen Gurbeti: Gazeteci ve Hukuk Doktoru Mehmed Sadi Bey	
<i>The Unending Expatriation of a Fugitive: Mehmed Sadi, Journalist and Doctor of Law</i>	
Faruk Taşkın	327-361
1858 Cidde Olayı: İngiliz Arşiv Belgeleri Işığında Osmanlı Taşrasında Egemenlik, Diplomasi ve Müdahale	
<i>The 1858 Jeddah Incident in the Light of British Archival Documents: Sovereignty, Diplomacy, and Intervention in the Ottoman Periphery</i>	
Osman Taşkın	362-397
Vakıf, Kent ve İdeoloji: Şah I. Abbas’ın İsfahan’ı ve Osmanlı Külliyesinin Karşılaştırmalı Bir Analizi	
<i>Waqf, Urban Space, and Ideology: A Comparative Analysis of Shah Abbas’s Isfahan and the Ottoman Complex</i>	
Hayriye Durkaya	398-420
Tarihin Edebiyata Yansıması: Şebinkarahisarlı Abdî Bey’in Rûs-nâmesi	
<i>Reflection of History in Literature: Rûs-nâme of Abdî Bey from Şebinkarahisar</i>	
Cengiz Keskin	421-449
1893 Semadirek Depremi ve Bölgeye Yapılan Yardımlar	
<i>The 1893 Samothrace Earthquake and Aid to the Region</i>	
Bahar Karataş	450-481
19. Yüzyılda Arabistan’ın Kapıları: William Gifford Palgrave’in Keşif ve Araştırma Yolculuğu	
<i>The Gates of Arabia in the 19th Century: William Gifford Palgrave’s Journey of Exploration and Research Region</i>	

OSMANLI MEDENİYETİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
JOURNAL OF OTTOMAN CIVILIZATION STUDIES

ARAŞTIRMA MAKALELERİ